

Sigurd Poulsen, landsbankastjóri:

Tey fáu bera byrðarnar av kreppuni

-Eg rokni við, at tað eru millum 80 og 85% av húsarhaldinum í Føroyum, ið klára seg heilt væl, og sum ikki liða undir at skula bera tær stóru byrðarnar. Tað eru harafturí móti tey fáu, sum frammanundan eru ringast fyri, ið skulu bera hesar byrðar.

Tí haldi eg, at vit, sum hoyra til hesi 80%, kundu borið ein størri part av byrðinum. Gjordu vit tað høvdu vit styttr kreppuna frá ístaðin at vara í eini 20 ár til at vara í eini 3 til 5 ár. Hetta sigur Sigurd Poulsen, landsbankastjóri í samrøðu við Sosialin.

Hann heldur, at serliga tey fastlöntu, sum hoyra til umrøddu bólk, høvdu tolt at átíkið sær størri part av byrðinum við eitt nú at staðið fyri eini skattahekking ella eini lónarlækking.

-Eg haldi tað er rimuligt, at landskassin hevur átíkið sær part av úttanlandsskuldini fyri, at vit skulu koma heilskað burtur úr broytingini frá stórum vøkstri til stagnation og niðurgongd í búskapinum. Um ikki landskassin hevði bygt upp skuldina hesa tíðina, so høvdu vit verið farnir á heysin.

-Tvs. at tað er rætt, at landskassin nú hevur tik- ið eitt lán uppá umleið 500 mill. kr.

-Ja, men tað er ein trupulleiki við tí. Sjálvt nú við eini skuld uppá 2 millardir kr. hjá landskassanum sjálvum, so er tað ikki so ógiltiga nógv. Men tað verður meira um tú tekur teir almennu grunnarnar uppí og veðhaldini hjá landskassanum. Tá er landskassin rættiliga upphongdur av fíggarlógum skyldum. Henda skuld er bygt upp yvir rættiliga stutta tíð, so vit hava ein álitis- trupulleika, ein kreditvirðistrupulleika við tað, at hetta er hent eftir so stutta tíð.

Mugu vísa at vit vilja gera nakað

Eitt tað fyrsta, sum neyðugt er at syrgja fyri, er at fíggarlógin kemur at halda. Hetta er ikki tí, at vit ikki høvdu tolt

Sigurd Poulsen: -Tað eru ikki arbeidsmanna- ella handverkaralónirnar, sum koyra okkum á reyvina. Tær høgu lónirnar eru millum tænasturnar.

eitt størri hall, men vit hava brúk fyri at vísa og prógva, at vit sjálvi vilja gera nakað.

Vit hava hesi seinnu árin havt størri hall, enn vit hava budgerað við. Tað er til at skilja, tí inntøkurnar hava verið víkjandi. Tað er ringt at meta um tær. Men vit kunnu ikki vænta, at aðrir, t.d. útlendskir

bankar skilja, at vit byggja upp so stóra skuld, og so ikki kunnu halda fíggarlógina. Var metingin skeiv, so mugu vit gera nakað fyri at fáa hana at halda. Gera vit tað, so er hava vit gjørt eitt veldugt framstíg.

Vit mugu sjálvi finna út av at halda fíggarlógina og byrja at rinda niður

úttanlandaskuldina.

Útlendski láni- marknaðurin

Uppá fyrispurning, hvussu ringa stöðan er íkomin, sigur Sigurd Poulsen, at hon kemst lutvíst av stöðuni á aljóða láni- marknaðinum. Bankarnir hava minni pengar at læna út. Harðari krøv verða sett til eginpeningim. Nógvir bankar hava tapt uppá fasta ogn. Nóg av viðurskiptunum, sum ganga aftur her hjá okkum, sært tú aftur aðrastaðni. Sjálvt í USA. Tá ið mongdin av pengum, sum er tók á tí marknaðinum vit hava arbeiði á, minskar, so fáa teir eisini betri eyga á okkara trupulleikar, tvs. at okkara trupulleikar forsterkast av, at tað eru minni pengar til. Vána stöðan er sjálvandi ikki óheft av okkara egnu umstøðum, men vit verða eisini á- virkað av umstøðum aðrastaðni.

Skuldin ikki vaksa

Sigurd Poulsen heldur, at tann samlaða skuldin í landinum eigur ikki at vaksa. Eisini mugu vit tryggja okkum, at landskassaskuldin ikki veksur. Tað er tí neyðugt at fáa javnvág ella yvirskot á fíggarlógini fyri 1993. Hetta eru stuttari spurningar vit mugu halda.

Men, so hava vit eisini

Sigurd Poulsen: Engin ivi er um, at vit hava eina framtíð í Føroyum. Men verandi fíggarlóg má undir øllum umstøðum halda

Orð Jan Myndir Kalmar

hava vit eina kreppu á hasum økinum.

Byggivinnan liðið nóg mikið

Síðani er tað serliga byggivinnan, sum er minkað. Hetta mest av, at tá lántøkan minskar, so rakar tað fyrst tey øki, sum krevja nógvan kapital tvs. slíkt sum byggi- lögur.

Byggivinnan var vorðin alt ov stór, men okkurt bendir tó á, at hon sum nú er er komin alt ov langt niður. Sjálvandi kann ein siga, at vit hava ov nógv bygningar, og at tað tí er trupult at siggja, hvat ein skal brúka nýggjar bygningar til.

Men tað er eingin ivi um, at vit hava brúk fyri eini byggivinnu, og skal henda vinnan ikki knúast, so mugu aðrir partar í búskapinum halda aftur, fyri at tað rætt og slætt skal vera pláss fyri hesi vinnuni, sum er so likviditetskreivandi.

Sigurd Poulsen heldur tí, at tað hevur nóg av

Sigurd Poulsen: -Alt má gerast fyri at fáa fíggarlógina at halda. Hetta er ikki tí, at vit ikki høvdu tolt eitt størri hall, men vit hava brúk fyri at vísa og prógva, at vit sjálvi vilja gera nakað